

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 » — »
Negyedévre . 5 » — »
Egy óra . . 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Miniszteri fenyegetés.

Pécs, 1901. július 12.

Ismételten vissza kell térnünk az állami tisztviselők mozgalmára, nemcsak azért, mert ez a nagyfontosságú és minden igazságszerető ember rokonszenvét méltán kiérdemlő kérdés megérdemli, hogy állandóan napirenden tartassék, hanem azért is, mert a kormánykörök napról-napra változó taktikával igyekeznek az egész mozgalmat leszerelni s a tisztviselőket anyagilag úgy, mint erkölcsileg megtartani abban a szolgaságban, amely immár elviselhetetlenné lett számukra.

Eleinte üres ígéretessel, utóbb haszontalan tanácsokkal iparkodtak lecsendesíteni az elégedetlenkedőket, végül elővették a fenyegetést, figyelmeztetve őket, hogy ne kellemetlenkedjenek a magas kormányzatnak, a mely sorsukat a kezében tartja, mert meg találják keserülni azt a képzelődésüket, mintha ők is olyan állampolgárok volnának, akiknek helyzetük javítására öntudatosan és önértékesen egyesült erővel is szabad törekedniök.

Lukács László pénzügyminiszter mondta el a dorgatoriumot Kőrmöcbányán egy előtte tisztelgő tisztviselő-küldöttségnek, szolt azonban az egész ország tisztviselői karának, a melyet azzal fenyegetett, hogy mozgalmuk nemcsak hogy hasz-

nára nem lesz a tisztviselőknek, de vég-eredményében minden valószínűség szerint csak hátrányukra fog szolgálni és nem vezethet egyébre, mint kellemetlen kiábrándulásra és keserves csalódásra.

Nos, ez csak világos beszéd. Benne van ebben az a kijelentés, hogy kár a tisztviselőknek mozgolódnia, haszna mozgalmuknak ugysem lesz, hanem hátrányára fog válni azoknak, a kik a mozgalomban részt vesznek. Más szóval megkezdődik az üldözés azok ellen, a kik kezükbe vették a helyzetük javítására célzó mozgalom ügyét; éppen úgy, mint az áldatlan emlékü Bánffy-regime alatt, mikor valóságos lázadóknak tekintették s e szerint üldözték azokat, a kik a kormánytól könnyörögni merészkedtek az 1893 ki törvény végrehajtásáért s a kisebb fizetésű tisztviselők jobb javadalmazásaért.

Mikor a tisztviselői mozgalom megindult, a kormánypárti sajtó közlönyei nagy büszkén emlegették a Széll-kabinet liberálisizmusát és megváltozott kormányzati szellemét, a minek kézzelfogható bizonyítéka, hogy ime most az állam tisztviselői szabadon megtehetik azt, a mire a korábbi kormányok alatt gondolni sem merészelték volna; egyesülhetnek, az egyesülést és a törvényben gyökerező politikai jogosítványaikat bátran felhasználják sorsuk javítására. Megszűnt a tisztviselő fehér rabszolga lenni s ha hivatali kötelességeit

lelkiismeretesen teljesíti, a saját ügyeiben éppen olyan önállósággal bír, mint a hazának bármilyen független polgára.

Nos, hogy ezek a dicshimnuszok a kormányra csak üres szólamok voltak, csattanósan bizonyítja Lukács László kör-möcbányai szózata, a mely abból az alap-gondolatból indul ki, hogy a mint a lelkieken az isteni gondviselésbe vetett bizodalom képes boldogítani, azonképen az anyagiakra nézve a kormány gondviselésébe kell belenyugodnia a tisztviselőnek. Sőt ennek a bizalomnak még vakabbnak kell lennie, mert az Isten nem haragszik, ha a boldogtalan halandók kéréseikkel ostromolják, míg a kormány, ez a látható gondviselés, sértve érzi magát, ha gondviseltjei egészen rá nem hagyatkoznak, hanem figyelmeztetni merik rá, hogy mi is fáj nekik.

Sztrájkyszerű szövetkezésnek mondta a pénzügyminiszter a tisztviselők mozgalmát, a mely a közeledő képviselőválasztások esélyeinek fölhasználásával kívánja elérni célját; mintha bizony szabad és alkotmányos államban a társadalom bármely foglalkozási ágában működők közös bajait együttesen meg nem beszélhetnék, ezek megszüntetésére közös kérelemmel nem fordulhatnának az orvoslásra hivatott tényezőkhöz. S minthogy a jelen esetben ez a tényező az alkotmányos törvényhozás, az is törvényben gyökerező joga

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Őseim felkutatása.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Mióta csak emlékszem, régiségek után után bujkáltam.

Gyökeret vert bennem az a gondolat: »Te még híres ember leszel! Felkutatsz valami fontos, ősrégi magyar irományt, amelyért még unokáid unokái is áldva emlegetnek. Azonkívül Zichy elvisz Afrika őserdeibe kutatni: hunorokat, meg magorokat.«

Szenvedélyem az idővel fokozódott. Eleinte természetes ösztönömmél fogva a por és homokban turkáltam, elárvult gombokat keresve. Később pedig egyik tanítóm ébresztette fel bennem az »alvó orosziant.«

Híres ember is volt az a tanító. Keresett régi pénzeket — mesélték, én nem mondom — de nem talált soha semmit. Többször engemet is vitt a római sáncok fűbenőtte árkaiba. Azalatt különböző tanulságos tárgyakal mulattatott. Hogy sokat ne mondjak, egyszer a »verkli« zenei értékéről beszélt. Úgy hiszem, ezt a tárgyat már sokszor megbolygatta. Oly lelkesedéssel, oly szépen magyarázott, hogy szinte kedvem kerekedett »verklis-tának« felcsapni. Aranyos mondásaiból csak annyit hagyott meg az idő emlékezetemben, hogy »aki nem tud ferblizni, menjen el verk-

lizni.« Hogy miként csapott át ebbe a divatos, fin de siècle szavakba, azt tessék tőle megkérdezni, ő a megmondhatója — talán.

Tovább haladva a tudományok magasatos terén, az irodalom hatása alatt régi irományok után bolondultam, egy tanárom vezetése mellett. Kettőn együtt annyi könyvkötést, annyi könyvet oldottunk fel és főztünk meg, hogy bármelyik papirgyár megirigyelhette volna. Esküszöm, még ha találtunk volna valamit, azt még Somogyban is tudnák, pedig ott van, mint hallom, a világ vége.

A régi »irattárat« meg sem említem. Mert csiklandozza még most is az a rendkívüli por az orromat. És a jelenben nincs kedvem a prüsszögésre hajtani kopaszos fejemet.

Az imént előadottakból remélem, a vak is látja, hogy jussom, nemcsak régiségeket kutatni, hanem régi embereket is új bőrben, vagyis őseket. Hadd tudják majdan, hogy volt a családban egy valaki, akit nem riasztott vissza semmi, hogy megtalálja — én Istenem — az őseit.

Őszintén megvallva, nem gondoltam, hogy őseim nemesi és vitézi tettekkel tüntették ki magukat, sem pedig, hogy milliomosok. Becsületes kereskedőknek véltem, akik munkával keresték kenyerüket.

Ilyen gondolatokba merülve sétáltam fel-tűnés nélkül 3—4 napig ott, a hol őseimet reméltem megtalálhatni.

Egy napon megszokott sétám közben, valaki hátulról a vállamra csap:

— Mit sétál maga itt folyton? Szocialista?

Megfordulok. Persze rendőr volt.

— Sóse voltam szocialista.

— Hát akkor mit keres?

— Ősöket.

A rend kiváló öre nem találta megnyugtatónak válaszomat. Karanfogva sétált velem a község házára. Hát bizony én sorsomba csak belenyugodtam, nem csodálkozva azon, hogy megcsiptek — hisz' ez minden becsületes és nem becsületes emberrel megtörténhetik, — még inkább, hogy ha egy faluban egyáltalában rendőr létezik.

Nem sokáig kellett várnom. A falu jegyzője majdnem ajtóstól rohant be és mindenféle bemutatkozás nélkül rám főrmedt:

— Mit keres itt a községben?

— Ősöket kérem — felelém hidegvérrel.

— Milyen őseket?

— Az én jogos, tulajdon őseimet.

— Maga bolond! Pakkoljon és menjen! — kiáltott a jegyző. — Tudja, örülhet, hogy nálunk orvos nincs, különben az örültek házába csukatnám!

— Köszönöm uram! Hanem úgy látom, itt nem csak orvos nincs, de örültek háza sem! Különböztetve további kegyeibe ajánlom magam! Alászolgája!

— Lóduljon . . . Hangzott az utolsó parancsoló szó.

Lódultam is, hajlongtam is. Mert inkább a »Reichsrath«-ba, mint a rendőrségre!

minden állampolgárnak, hogy a törvényhozás megalakítására nyert befolyását akként használja, amint azt megköveteli a saját foglalkozási ágának az állam céljával és a törvénnyel nem ellenkező célja, jogos és méltányos érdeke.

Mert hisz, ha a kormány abból indulva ki, hogy ő a tisztviselők iránti kötelességeit amugy is teljesíti, megtilthatná ezeket, hogy befolyásukat a választásnál jogos követeléseik érvényesítésére felhasználják: akkor ugyanazzal a joggal megtilthatná a többi állampolgároknak azt is, hogy olyan képviselőre adják szavazatukat, aki azt vallja, hogy a kormány nem teljesíti a haza és a polgárok iránti kötelességét s azért arra a parlamentnek kell szorítania.

Mikor a tisztviselő a választási urnánál legszebb polgári jogát gyakorolja, nem mint a kormány alárendelt közege cselekszik, hanem bírja a kormányt s mint ilyen nem tartozik feltétlenül készpénz gyanánt elfogadni a kormányt az állítását, hogy az minden körülmények között amugy is teljesíti kötelességét. Szabadon mérlegelheti a kormány egész működését s a szerint szabadon érvényesítheti választói jogát; mert ha léteznék oly kényszer, a mely feltétlenül meghódolást parancsol a tisztviselőnek a kormány minden ténykedése előtt, akkor ez a kényszer magában véve inkompatibilissé tenné az egész tisztviselői kart a választói jog gyakorlására; lévén az a választói jog azért adva minden szavazónak, hogy azzal a saját egyéni meggyőződése szerint érvényesítse befolyását az állam ügyeinek intézésére, nem pedig azért, hogy felsőbb kényszer nyomása alatt a kormány akaratának közvetítésével vessen latba szavát a többi polgárok akaratának érvényesülése ellen.

Az utolsó stációba, a községi korcsmába mentem és nagy búsan kibiceltem egy szolid alsóst. Négyen valának a játzók. Három éltesebb ur és egy ifju, mind a négyen pedig meglehetősen rongyos ruhában.

Az ifju nemcsak a nyeréstől ragyogó arcával, hanem hatalmas sasorral is különbözött társaitól.

Egy játék után, leereszkedőleg hozzám fordult:

— Uram, Ön nem Teitelbaum?

— De igen. Miért kérdi?

— Mert engem is úgy hívnak.

— Nem volt az ön rokona Teitelbaum Soma?

— Sőt közeli rokonom.

— Hála az ég Istenének! — kiáltottam és az ifju nyakába borultam, — csakhogy megtaláltam az ősmet! . . . Hisz ön, . . . te vagy az ősmet! . . . Nem tudod? . . . No majd otthon megmagyarázom . . . Jer gyorsan!

Ezzel elrohantam, vagyis elvonszoltam kissé büszke ősmet addig, míg egy sötét bolt elé nem értünk. Ősmet megállt. Szeliden tolt maga előtt a boltba, a hol egy piszkos fülkében, — az egész szoba piszkos és homályos volt — leültünk.

Fiatal ősmet az üzletekről beszélt. Beszélt folyton-folyvást.

Egyszere csak cincogó beszédet hallok:

— Maga nem Teitelbaum?

Helyettem ősmet felelt.

— Igen anyám. Rokonunk. Messziről jött, hogy bennünket meglásson . . .

Nem érdemli meg az alkotmányos kormány elnevezést az a kormány, a mely a polgárok bármely osztályától el akarja vonni a jogos és törvényes célok elérésére való szabad egyesülés jogát s a mely az államkormányzat bármely ágában alkalmazott tisztviselőt hátrányokkal merészli fenyegetni az esetre, ha a képviselőválasztásoknál beadott szavazatával a kormány iránt való feltétlen és vak bizodalmit nem tanusítaná.

Reméljük is, hogy Lukács pénzügyminiszter nemcsak többi miniszterársának megbízása nélkül, egyedül a saját nézetének adott kifejezést fentidézett okoskodásával, de hogy a kabinet többi tagja nem is osztja ezt az abszoliztikus izű kirohanást.

Hisz talán mégis csak a jog, törvény és igazság korszakában élünk, a melylyel az egyesülési és szabad választási jog gyakorlatának megtorlásával való ilyen fenyegetések éppenséggel nem egyeztethetők össze.

Az aratás és a tüzesetek.

Pécs, 1901. július 12.

Az 1900. évben 14641 tüzeset után a kár értéke 34,024.306 korona volt. Ezen horribilis elhamvadt értékből a hazánkban működő 18 biztosító társaság 16,493,000 korona kártérítést fizetett, a többi kár nem volt biztosítva s a szerencsétlen károsultak végig koldultak az országban s bátortalanul könyörögnek polgártársaik alamizsnájáért.

Van a tűzkárosultnál akárhány szerencsétlenebb polgártársunk, de kétségbeesettebbet nem találunk, mint a kinek minden vagyona, hajléka, élelme, állatja s minden ingósága a tűz martalékává lett.

Példa van arra, hogy inkább saját életét dobja a martalóc tűznek áldozatul, sem hogy keseregjen holnap hajlékának füstölő romjain.

Többet nem hallottam. Ugy rohantam egy sarokban guggoló alakra, mint a tigris és össze vissza csókoltam. Hogy ne! Egy ősmet az őse!

Hosszu ömlengéseimet a »vacsora« szó szárnyalta tul.

Megvacsoráltunk és ősmettel a korcsmába mentem, tovább kibicelve a megszakított játékot.

A korcsmai törtétekről az a mondani valóm, hogy mindenki azzal a kérdéssel fakgatott:

— Maga nem Teitelbaum?

A játék hajnalhasadtával ért véget.

Ősmet előzékenyen kísért ezután a közeli falubeli vasuti állomáshoz.

Bucsuzásomkor, — mert nagyon furta az oldalamat — még egy kérdéssel nógattam:

— Ugyan mondd meg, hogyan ismert rám az egész falu?

Ősmet mosolyogva felvilágosított:

— Oh, mily naiv vagy! Oly érthetetlen ez? Ez Kolumbus tojása! Hát a Teitelbaumék nagy sasorráról!

Nem kaptam az orromhoz. A kalauz a beszállás miatt nógatott. — Egy kézzel, egy fütty és a vasut vidáman robogott tulajdon hazámba.

Az utazás alatt ráértem tünődni és orromat a tükröben nézegetni . . .

Azóta nem kutatok őseim után. Hisz ha az orrokat tekintem, roppant sokan lehetünk.

Neuser Armin.

Vagy, ki nem utazott aratás-cséplés idején estelelé, éjjeli vasuton s nem látott közel, vagy messze távolban pirosuló lángokat?

Itt — csak mintegy vigan égő pásztortűz — amott egy lángtenger s mind a két tüzeset nyomán köny fakad s koldustarisznya a bér — ha nem volt előrelátó, gondos a család s nem biztosította vagyonát.

Sok esetben gondatlanság, sok esetben véletlenség, vagy villámcsapás következtében a tűz nemcsak egyeseket, de egész községeket elhamvasztott s ellene mindez ideig más orvoslást nem adhatunk, bár ez sem tökéletes, mint a tűzkár elleni biztosítást.

Más országokban törvényileg van szabályozva a biztosítás, a tűzrendészet — nálunk ez utóbbira is csak az 1888. évi kormányrendelet ad utasítást — s azt sem tartják meg úgy, mint kellene.

De hiszen nem is erről akarok szólni, hanem arról és azokhoz, a kiket legjobban illet, hogy egypár koronáért, a mit fizetnek vagyonuk biztosításáért, nyugodtabban hajthatják le fejüket álomra s a falu félrevert harangja nem tölti el majd rémes félelemmel keblüket, nyugodtabb lélekkel gondolhatnak a mentésre s nem teszik ki családjukat, önmagukat a végromlásnak.

Nem dicshimnusz ez a tűzbiztosító társulatoknak, csak szalmaszal, a mely után minden vízbe fuló kapkod s azért mindenkinek, a kinek eléghető vagyona van, még is meg kell hoznia az áldozatot s fizetnie kell tűzkár elleni biztosítást, hogy kár esetén legalább félig meddig arányban térüljön meg szenvedett káranak nagyobb része.

Az 1900. évben 8000 millió korona volt biztosító társaságoknál tűz ellen biztosítva, e nyésző kevés ebben az összegben a kis gazdák biztosítása, pedig a tűzkár leginkább a kis gazdák, a kis emberek vagyonát pusztítja s ugyanezek a kis emberek azok, a kik legnehezebben, vagy egyáltalán nem képesek kiveverni az elemi csapást.

Leginkább ezen kis gazdák, ezen kis emberek érdeke tehát, hogy kis vagyonkájuk minél biztosabb legyen, márt az a kis vityilló gyakran edesebb boldogságot rejteget, mint a fényesebb palota, s a keserves verejtékkel keresett Isten áldása, ha elhamvad — kenyérért sir az egész család s jobban fáj ez, mint annak, a kinek, ha volt is kára, de még mindig elegendő holmija maradt. Azért most, midőn azt lassan-lassan betakarítják, s természetesen szaporodni fognak a tüzesetek, nem lehet elegendően mindenkit figyelmeztetni, hogy iparkodják minél előbb intézkedni vagyonának biztosításával.

Minden faluban van legalább egy valaki, a ki szereti a népet; s annak az egynek kell lenni — az egy pedig hason arra s figyelmeztesse polgártársait a bekövetkező veszélyre s kiszámíthatatlan szolgálatot tesz falunépének, polgártársainak. Jusson annak az egynek eszébe a fészket védő madár s tartsa példaként polgártársai elé s tudom, hogy kevesebb lesz a kétségbeesett polgártárs.

S ha lát az az egy, tornáca küszöbéről esténként pirosuló lángokat, ne sajnálja a fáradságot, — hívja szomszédját s menjenek együtt a vész helyére: de ne üres kézzel, hanem vízfordó edényekkel, csákányokkal s oltás a tüzet, enyhítsék a nyomort s a jól végzett munka után édes lesz az önmegelégedés!

F. Á.

Hirek.

Pécs, 1901. július 11.

Gyermek-szerelem.

Lapunk egy jó kedélyű barátja mesélte el a kis gyermekkalandot.

— No fiuk, tudjátok, hogy milyen a női természet, de a legmeglepőbbet most tapasztaltam igazán az én kis lányomnál. Tudjátok,

bejár hozzánk a mosóné fia, a Józsi gyerek. Az is olyan idős, mint az én kis Margitom. Mindig együtt játszanak s Margitka kinevezte őt vőlegényének. Ugyan különös kis vőlegény, mert a bajusz helye nem mindig száraz, hanem előfordul ez Margitkánál is, hát kölcsönbe megy! A napokban új képes könyvet kapott a leányom s ennek birtokjoga felett a Józsi gyerekkel csúful összekaptak. A vége is az lett, hogy kijelentette a fiu, hogy ő megy haza. Margitka békült volna, de a kölyök makacskodott s elindult. — Bögve jön be hozzám a kis leány s azt kérdi:

— Papa hát szabad, a vőlegénynek ott hagyni a menyasszonyát?

Mikor megértettem, miről van szó, mondom neki:

— Nézd kicsikém! Te még nem ismered a férfi nemet. Ha hívod, makacskodik. De ha az ajtón kidobod, az ablakon jön vissza. Mondd meg Józsinak, mehet a poko-ba, vagy a mosókonyhába, majd új vőlegényt hozok én neked.

Ujjongva szaladt ki a kis lány s hal'om kívülről a hangját:

— Haza mehetsz már, te füles. Nekem ugyan nem kellesz. Kapok én más vőlegényt!

Margitka azzal bejött s lestük együtt az eredményt. Egyszerre hallatszik az utcáról a fiu síró hangja:

— Margit, Mar-git Ma-a-r-g-i-it.

No mondom neki:

— Látd kicsikém, már jön vissza. Mehetsz hozzá játszani

A kis lány felbiggyeszti az ajkát, azt mondja:

— Kell is nekem már. Papa, hol az új vőlegény?

Utazás egy asszony körül.

A tréfák nem mindig szoktak sikerülni. Az emberiség nagy része mindazáltal jobban ragaszkodik azokhoz, amelyekről a legjobb akarat sem tudná lehámozni a zöld jelzőt.

Ilyen tréfában volt a napokban része egy uriembernek, aki jelenleg a szalmaözevegység állapotát élvez. Nyugodtan ült az irodájában, mikor kopognak. A sürgönyhordó jelentkezett egy távirattal, mely Budapestről volt keelve s ezt tartalmazta:

— Feleséged nincs itt, többi rokonoknál sem.

Forgatja, nézi, nem érti az egészet. Az aláírás a menyecske hugáé, még sem érti. Hiszen az asszony odafönn nyaral valahol a Tátrában, természetes, hogy nem lehet Budapesten!

Nemsokára jön egy másik sürgönyhordó, az is hasonló szövegű távirattal, csak hogy Nagyváradról:

— Feleséged nem jött hozzánk, talán utban van. Küldj értesítést!

Erre már nyugtalanodni kezdett s szinte ideges lett. Csak nem történhetett az asszonynak valami baja?

Nem izlett neki az ebéd, folyton a rejtélyen törte a fejét, elhalasztotta a délutáni alvást is, — mikor megjön a harmadik sürgöny ugyanazzal a tartalommal egy megyebeli faluból.

Ez végképpen kihozta a sodrából. Dringend táviratot szalasztott az asszonyhoz, hogy ott van-e a fürdőben és mit csinál? A választ a postahivatalban várta be, annyira nyugtalanodott. Ez aztán némileg megnyugtatta, bár a megértésig még most sem jutott:

— Itt vagyok, épp most keltem föl az ebéd utáni alvásból. Ezer csók.

A história lényege végre ma derült ki hosszas levélváltás után. Valaki jókedvében sürgönyözött a szalmaözevegység nevében három rokonának, hogy a felesége megszökött tőle, tudassák azonnal, ott tartózkodik-e? Alighanem jóbarát lehetett, azonfelül ismerős a körülményekkel, különben nem tudhatta volna olyan pontosan a címeteket.

A szalmaözevegység azonban most keresi azt a tréfalkozó barátot, hogy kiegyenlítse vele az ijedség okozta számadást.

Napirend 1901. július 13-án.

Napjár: szombat, július 13. — Róm. kath.: Benő. — Prot.: Benő — Görög-kel.: (jun. 30.) Tizenkét apostol. — Zsidó: Thamasz 26. — Nap két 4 óra 1 perckor; nyugszik 7 óra 37 perckor. — Hold két 1 óra 30 perckor éjjel; nyugszik 5 óra 17 perckor délután.

Időjelzés: A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hőemelkedés, helyenkint csapadék és zivatarok várhatók.

Keresk. és iparhamarai közlés d. u. 3 órakor.

— **(Személyi hír.)** Ruffy Pál dr., országgyűlési képviselő, a községi közigazgatási tanfolyamok kormánybiztosa, ki egyszersmind a szervezendő vidéki lelercházak előkészítése ügyével is meg van bízva s e kettős minőségben Pécsen két napig tartózkodott, ma elutazott. Pécsről Szegedre ment, hol holnap tart ankétet az ottan fellálatandó lelercház előkészítése ügyében.

— **(Mádi Kovács emlékezete.)** A gerjéni evangélikus református egyház a község előjáróságával egyetértőleg annak testületi részvétele mellett a község elhunyt kiváló fődesurának és pártfogójának, mádi Kovács Györgynek emlékére gyászistentiszteletet tartott. Az Ur asztalát és a papszékét gyászlepel borította. Emlékbeszédet a község lelkésze, Székely Géza mondott a táborszernagról.

— **(Keresztfeltétel.)** A báttaszéki rom. kath. impozáns templom építése annyira előrehaladt, hogy már e hó 21-én felteszik tornyára ünnepélyesen a keresztet. Az ünnepélyre elmegy Pécsről Troll Ferenc v. püspök, nagyprépost is, hogy az egyházi szertartást végezze.

— **(A huszárok gyakorlata.)** A 8. honvédhuszárezred pécsi osztálya ma reggel 6 óra 15 perckor Czitó százados osztályparancsnok vezetése alatt hosszabb időre terjedő gyakorlatra vonult ki, mely Baranyamegye déli részén, közel a Drávához történik. Ma Szalántára lovagoltak és ott maradnak holnapig, azaz tizenharmadikáig. Innen az említett napon reggel Drávapalkonyára vonulnak, a hol a lósztatások lesznek. Veszélyes dolog ez, és nagy elővigyázattal jár, mert a sebes folyású Dráva könnyen magával sodorja a lovas és ilyenkor semmi sem menti meg, belepusztul a folyóba. Az új dandárparancsnok, Rohr, itt tartja az első szemlét. A gyakorlatok 28-án véget érnek és 29-én már itthon vannak a huszárajaink.

— **(Erdészeti kinevezés)** A földmívelési miniszter Linszky Károlyt a mármaroszigeti magy. kir. erdőigazgatósághoz főerdészszé nevezte ki.

— **(Jelentés a vizről.)** A Tettye forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: Folyó hó 12-én reggel 6 órakor a tettyei viztartóban 970 kb., az elmentartóban 845 kb. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 1452 köbméternek találtatott.

— **(Eljegyzés.)** Fried Lajos kereskedő Barcsan eljegyezte Lichtenstern Annát, Lichtenstern Lipót kereskedő lányát Marcaliban.

— **(Nem sikerült betörés.)** Ma reggelre Nick K. Alajos déligyümölcskereskedésének ajtajáról valaki lefeszítette a lakatot,

a keresztvasat is levette, de az ajtót mégsem bírta felnyitni s így a minden valószínűség szerint betörés céljából tett kísérlet meghiúsult. Hogy ki volt a betörő, még nem tudják; de bizonyára este kapuzárás előtt rejtőzött el valahol s mikor már az üveg-utca minden lakója aludt, akkor állt neki a betörésnek. Reggel a házmeister a kaput felnyitotta s a betörő kapunyitás után kiosont, örülvén, hogy ép bőrrel menekülhetett el a meghiúsult betörés színhelyéről.

— **(Összesett az utcán.)** Szána-lcmraméltó szegény ember Schwarz Ármin, kórház-utca 8. szám alatti lakos, a kit időnkint szivgörcsök szoktak meglepni. Ma reggel is munkára ment volna, mert napszámából kell élnie, mikor az alsó sétatér alatt a Littke-féle ház előtt egyszerre a szivgörcsök elővették. A szerencsétlen oly erősen esett össze, hogy egész arca véres lett a szenvedett zuzódások következtében. A rendőrség ment a segítségére s ápolás végett haza szállították a lakására.

— **(Villámsújtott asszony.)** A tolnamegyei Gyöngön, mikor a munkalegjavában folyt, egyszerre nagy zivatar támadt: a munkások sietve futottak a menedéket nyújtó présházakba, mikor egyszerre vakító fényesség szelte át a levegőt: a villám beleszapott az ottani jegyző présházába, melyet teljesen elhamvasztott; a villám az ott lévő három nő közül egyet megütött, kinek állapota most reménytelen, a másik két nőnek semmi baja sem történt.

— **(Fölöklelte a tehén.)** Vlasics Nácó felesége ma reggel, mint mindennap, kiment az istállóba, hogy a teheneket megfejje. El is végezte és utána még ott forgolódott a tehén körül, valamit motoszkált mellette, mitől a tehén megijedt és szarvával az asszony felé békített és az asszony hasát felszakította. A nagy sikoltásra, mit az asszony ballatott, ura berohart az istállóba és rémülve látta, hogy az asszony ott fekszik a földön és bele ki'ordult. Mindjárt följelentették az esetet és a szerencsétlenüljárt Vlasicsné beszállították a kórházba.

— **(A szorgalom áldozata.)** Hazai Márton asztalos legény igen szorgalmas fiatalember és sokszor még a munkaidőn túl is dolgozik. E miatt folyton bántották, bujtogatták társai s sohase volt nyugta. Tegnap az egyik budaikülvárosi kocsmában munka után többen összejöttek, a hová megigérte Hazai is, hogy elmegy. Hanem sokáig nem jött és társai már előre elhatározták, hogy ismét megboszantják, ha jön. Félkilenc tájban aztán beállított Hazai. Társai gúnyos kacajjal fogadták, mi nem a legjobban esett a legénynek, hanem azért leült közéjük. De azok folyton piszkálták, pedig nem a legjobb kedve volt, mert a munkája nem úgy sikerült, a hogy akarta. Végre kijött a türelméből és keményen odaszólt az egyik legénynek, aki ép akkor csipkedte gúnyos beszédével. Ez visszaszólt, erre Hazai dühösebben válaszolt s most szó szót követett, mire egyszerre az a másik legény fölkapta a poharat és Hazaihoz vágta. A pohár eltört és több darab behatolt az arcába. Hamar orvost hívtak, ki az erős vérzést elállította, a dühös legényt meg feljelentették.

— (**Rablás Szegzárdon.**) Mint távirati rovatunkban tegnap esti lapunkban már közöltük: tegnap virradóra a *Szászy* testvérek szegzárdi lisztkereskedésébe rablók törtek be és 1400 korona készpénzt, az üzleti könyveket, váltókat és a kötelezvényeket mind elvitték. A kiraboltt üzlet a báró Auguszt-féle épületben van, melybe úgy törtek be, hogy a kaszinó kertjébe nyíló ablak vasrácszatát feszítették ki és ezen keresztül jutottak a lisztüzletbe. A pénz, az üzleti könyvek, kötelezők és váltók egy kis fali szekrényben voltak elhelyezve, melyet nem kellett feltörni, mivel a kulcs az üzletben volt. A csendőrség kora reggel már megjelent az üzletben és felvette a tényállást, melynek alapján megindította a nyomozást. Felette gyanus az, hogy a belülről becsukva volt ablak nincs betörve, pedig ezen keresztül kellett a rablóknak az üzletbe jutniok, meg aztán az is, hogy a rablókra nézve értéktelen okmányokat is elvitték.

— (**Sikkasztó fiu.**) Korán megszokta a könnyelmű és munkanélküli életet *Szinger* József, a kit rossz hajlamai arra vittek, hogy Apáthiban lakó édes atyjának pénztárából el-sikkasztott 1000 koronát és azzal megszökött. A sikkasztó fiatalember Szegzárdra ment és ott bőven költekezett s mire ezt a csendőrség megtudta, már Szegzárdról tovább állott. Most a hatóság országszerte körözi *Szinger* Józsefet.

— (**Lövöldöző szomszéd.**) *Michta* Dániel s *Arveich* István szomszédok s egyben régi haragosak. Ki ne tudná mit jelent ez? Mindegyik keresve keresi az alkalmat, hogy a másiknak árthasson. *Michta* tegnap szomszédjának a kuttyját akarta agyonlőni a léckerítésen keresztül, azonban két serét *Arveich* kis fiának a combjába furódott. *Michta*t feljelentették s most folyik ügyében a vizsgálat.

— (**Talált süketnéma.**) *Balogh* János szegzárdi lakos kiment az úgynevezett »Kis-bükki völgy«-be dolgozni, a hol a kútnál egy 16 évesnek látszó, tisztességesen öltözött fiut talált, a ki keservesen siránkozott és kétségbeejtően nézett *Baloghra*. A szerencsétlen fiuhoz *Balogh* hiába intézett kérdéseket; mert csak bambán nézett és szólni nem tudott. *Balogh* a talált fiut bevezette Szegzárdra és ott átadta a rendőrségnek, a honnan átkísérték a fősolgabírószákhöz, a hol kitünt, hogy az ismeretlen fiu süketnéma. Alsó ruhájában P. Zs. monogram van, kalapjában pedig ez áll: »Herger Nándor saját készítménye Bonyhád.« Az ismeretlen fiu mindaddig a városházán marad, míg kiléte ki nem tudódik.

— (**Megmaradt a régi bérlő.**) Lapunk folyó hó tizediki számában *Szent Iván* község korcsmájának bérbeadására vonatkozó hirdetmény jelent meg. Ma hivatalosan értesítenek bennünket, hogy a korcsma a jelenlegi korcsmárosnak újból kiadatott, tehát a bérbeadási árlejtést nem tartják meg.

— (**Megvasalt legények.**) *Dinzer* Ferenc és *Novák* Ferenc szegzárdi mesterlegények *Miskéri* Jánost megtámadták, megverték és pénzét elvették. *Miskéri* segítség-hívására a szegzárdi rendőrök csakhamar elősiettek és mivel a két támadó legény szembe szállt velök, megvasalták és úgy kísérték be a városházára. A csendőrség átadta azután őket a szegzárdi kir. ügyészségnek.

— (**Építés embervérrel.**) Az Osztrák-magyar bank kaposvári házat fővárosi vállalkozó építeti, ugyancsak fővárosi kőművesekkel, csupán a napszamosok kaposváriak. Az építésnél szükséges állásokat, eltérően a kaposvári szokástól — szabályszerűen védő korlátokkal ellátva állították fel, minélfogva nem igen kellett félni, hogy az építésnél szerencsétlenség történjék. Mégis történt. Az emeleti állás leszakadt, *nyolc ember lezuhant rola s egy közülök sulyosan, a többi könnyen sebesült.* A szerencsétlenül járt munkásokat bevitték a vármegyei kórházba, honnan már valamennyit elbocsájtották, mert úgy nyilatkoztak, hogy inkább otthon ápolatják magukat, mert ha a kórházban tartózkodnak, akkor családai mit sem élveznek a munkássegítő pénztár által fizetendő betegápolási díjből. — Az állás leszakadását állítólag — az okozta, hogy az állást tartó gerendák belső része korhadt volt s az állásra rakott nagy mennyiségű téglá sulyát nem bírta meg.

— (**Verekedő zenészek.**) Szegzárdon a *Kiss*-féle vendéglőben *Hekko* bandája élesztette zenéjével a vendégek jókedvét, a kik hálásak is voltak a zenészek iránt, mert ugyancsak adogatták az aprópénzt a tányérozónak. Midőn aztán keresztbe tették a zenészek nyirettyűjüket, osztozni kezdtek a jövedelmen. *Hekko* József kis primás e közben annyira összekülönbözött a bőgőssel, hogy parázs verekedést rögtönöztek. A felbőszült bőgőst annyira elragadta dühe, hogy kést rántott elő és azzal alaposan megszurkálta *Hekko* primást, ki most sebeiben fekszik. Ennek az ügynek bizonyára a bíróság előtt lesz még folytatása.

— (**„A tyuk is kikaparja a gonoszságot»**) tartja a közmondás, a mi *Horváth* Józsefné szül. *Dér* Éva bátai asszonyon is beteljesedett, a ki dacára annak, hogy férje becsületes ember s Báta h. bírása, mégis annyira megfélemedezett magáról, hogy apránként *Takaró* Mihály bátai lakostól 26 drb csirkét és egy tyukot tulajdonított el. A lopott baromfiakat *Hofbauer* József kereskedőnek adta el. A megtévedt asszony azzal védekezett, hogy azért lopta el a csirkéket, mivel azok mindig az ő udvarába jártak enni.

— (**Hivatásának áldozata.**) *Csipke* József, tehenes, szomorú véget ért. Az egyik közeli majorban gondozott tizenöt tehenet. Ma reggel, még kora hajnalban munkához fogott a tehenistálóban, hol az egyik tehen, tisztítás közben, feléje dőfött szarvával s pedig oly végzetesen, hogy a hasát szurta keresztül. A tehen úgy látszik nemes részeket sértett meg szarvával, mert a szerencsétlenül járt tehenes ma délelőtt meg is halt. Általános a részvét a tehenes iránt, a ki mindig szorgalmas, józan ember hírében állott.

— (**Kegyetlen orvtámadó.**) Valóban különös és ritka és annál borzasztóbb dolog történt a napokban *Üszögh* táján levő *Csikós* völgyben. *Pamuki* Mihály, 15 éves csordás fiu reggel öt és hat óra között vigan heverészett a domboldalon és egykedvűen költötte el kenyérből és hagymából álló reggelijét. Aztán közben csak elnézte a legelésző csordát, nézte a csendes állatokat. Egyszerre mögötte erős hangon megszólítják: »Szervusz öcsém!« A fiu felveti tekintetét, hát egy nagy,

marcona alakú, piszkos, porlepte arcú és rongyos ruhájú ember állott előtte, a ki merev tekintettel nézett a fiura. »Adj kenyeret en-nem« kiált a fiura. A csordás gyerek előszedi a kenyeret és a hagymát a tarisznyából, mit az az ember jóízűen elköltött. Amint az utolsó falatot lenyelte, késével odaállt a csordás fiu elé és rárvallt: »Most, hogy rám emlékezzél, megcsontlak, még pedig oly helyen, a hol mások nem látják« és a fiura rontott. Az védekezett, hanem az az erős ember leteperete, kétszer a nyakán megszurta és aztán előkerített borostyán folyondárt és azzal a fiut az egyik fához kötötte. Erre, a mikor a fiu már meg sem mozdulhatott, elvégezte kegyetlen tettét és aztán a mohácsi országutnak vette útját. Ugy találták meg az arra haladó emberek aléltan a gyereket. Rögtön értesítették a csendőrséget, a mely nyomban megindította a nyomozást, de eddig még nem sikerült az orvtámadót elfogni. A fiun ejtett sebek két hét alatt begyógyulnak.

— (**Üborkaszegzon.**) Nincs veszedelmesebb időszak az ujságíró mesteremberekre, mint az üborkaszegzon, mely jellegzetes címmel azt az idényt szokás felruházni, melyben abszolúte nem történik semmi. Nos és hát ez a szegzon úgy látszik alaposan beköszöntött Nagybecskerekén, hol az egyik laptársunk a következő szenzációval kedveskedik olvasóinak: »*Gólya a redakcióban.*« Felelős szerkesztőnk neje ma délután egészséges leánygyermeknek adott életet! — Isten éltesse a derék asszonyt, ki ily szépen segíti laptársunkat az üborkaszegzonal folytatott küzdelmében! Kiváncsiak vagyunk azonban arra, hogy nagybecskereki laptársunk milyen szenzációval kedveskedett volna olvasóinak a felelős szerkesztő feleségének segítségével nélkül!

— (**A hivatalos stílus.**) A hivatalbeli stílusról sok mindent összeirtak s irtunk már ebben az országban. Megállapodott hivatalbeli urak azt tartják, hogy a hivatalos stílusnak valami különös méltóságosnak kell lennie s olyannak, hogy az avatatlanok ne értsék meg egykönnyen. Gyönyörűséges példáját hallottuk ennek a hivatalos felfogásnak. Nem régebén egy fiatal jogászbembert neveztek ki egy állami hivatalba. A fiatalember tele volt persze ambícióval s ambíciói közé tartozott az is, hogy ő magyarul és értelmesen írjon hivatalosan is. A »tatik-tetik« szörnyűségei ellen volt különös gyűlölettel eltelve az ifju hivatalnok. Egy szép napon aztán csinált vagy husz iratot. Mind igen gondosan csinálta meg s valamennyit »tatik-tetik« nélkül, kifogástalan világossággal és magyarsággal. Aztán átvitte az aktákat a tisztviselőhöz, a ki mellé »osztva« volt. Az öreg tisztviselő belenéz az első aktába s valósággal elsápadt. A másodiknál már pirosodni, a harmadiknál káromkodni kezdett. A negyediknél pedig összefogta az egész aktacsomót s széjeltépte. Azután komoly, feddő hangon szólt a könnyelmű ifjuhoz:

— Nem tudom, hogy leszünk. Nagyon kevés tehetsége van ezekhez a dolgokhoz. Még írni sem tud. Az ilyen fogalmazást pedig nem veszi be az én gyomrom. Az ifju jogász pedig azóta úgy ír, a hogy illik komoly hivatalnokhoz.

— (**Szerencsétlenség a Dráván.**) Nagy szerencsétlenség történt Erdőd alatt a

Dráva torkolatánál. *Pinderics* György, *Nikics* Antal, *Vukovics* Dusan északi lakosok egy zöldséggel megrakott dereglyét bocsátottak lefelé a Dráván, hogy Ujvidékre jussanak. A három férfin kívül a dereglyén volt még *Vukovics* Dusané, *Oparics* Péróné s *Ragovics* Antalné, szintén északi lakosok, kik zöldség-elárusítással foglalkoztak. Amint a dereglye Erdőd alá ért, akkor jött be a Dunáról a „Milán” nevű szerb vontató gőzható, maga után huzva négy uszályhajót. A Duna és a Dráva torkolatánál történt hirtelen bekanyarodása következtében a vontató gőzshöz kötött uszályhajók nagy lendületet kaptak s az egyik uszályhajó neki vágódott az éppen ott haladó dereglyének, amely fölfordult. A dereglye a rajta ült utasokkal együtt nyomban elmerült s a kifordult rakomány leszoritotta az embereket. Amint a szerencsétlenséget észrevették, a „Milán” gőzös kapitánya rögtön megállította a hajót s a mentőcsónakokon a szerencsétlenség színhelyére siettek, de az elmerült utasok közül csak *Pinterics* Györgyöt, a dereglye kormányosát sikerült megmenteni, aki a veszély pillanatában kiugrott a dereglyéből és ezáltal a víz felszínére jutott. A többi utas a felborult hajó alá jutott, ezeket nem is lehetett megmenteni. A révkapitány intézkedése folytán a „Sabac” nevű uszályhajó kormányosát, mint aki a szerencsétlenségnek okozója volt, letartóztatták és átadták a csendőrségnek. A vízbefutak holttesteit eddig még nem sikerült kifogni.

— **(Baleset az utcán.)** *Haft* Ala-

josné ma délelőtt a szigeti országuton elesett s kitörte a kezét. A dolog úgy történt, hogy *Haft* Alajosné nagy kosárral a karján hazafelé ment a piacról. A szigeti országuton rálépett egy kajsi magra s ezen megcsuszva leesett a járdáról. A kezét előre nyújtotta, hogy fejét be ne üsse s oly súlyosan esett a földre, hogy jobb kezét a csuklóban kitörte. Lakásán ápolják.

— **(A tegnapi pinceotás.)** A tűzoltóság ma délután *Kerdl* Lajos kereskedő pinceajtáját felnyitotta és a vizsgálat alkalmával tapasztalta, hogy a felrobbant szerakotin a hordónak mind a tetejét, mind az alját kivetette és a szertefröcscent égő anyagtól az egyik kamrába nyíló ajtó is megégett. A kár mintegy 8—10 korona.

— **(Valódi ezüstartágyak)** tömör nehéz kivitelben, nevezetesen teljes evőkészletek pompásan összeállítva, szép ezüst asztali állványok, sütemény és névjegy kosarak, csinos felszolgáló tálcák, pazar, szép kivitelű thea, kávé, cognac, fagyalt és punsch szervizek igen gazdag választékban, megtekinthetők *Schönwald* Imrénél.

Művészet, irodalom.

○ **Az állatok világa.** *Brehm* világhírű művének magyar kiadásából most jelent meg a 28 ik füzet. Ez a füzet a rókák különféle érdekes fajait mutatja be s a legérdekesebb vadkutya-fajtákkal foglalkozik, számos szöveg-

közi fametszettel s egy pompás színnyomatu képpel, amely a sivatagi rókákat ábrázolja. Egy-egy füzet ára 80 fillér s kapható a *Légrády* Testvérek könyvkiadóhivatalában (Váci-körút 78.) valamint minden könyvkereskedésben.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetei

1901. július 12. délután 2 órakor.

Barometer (redukált) = 760.3 mm. (súlyedő.)

Hőmérsék = 21.8 °C.

» maximuma: 23.8 °C. } tegnap.

» minimuma: 15.2 °C. }

Párányomás: 13.2 mm.

Relatív nedvesség: 68. %

Felhőzet: 8° Cum. NE.

Szélirány s erő: S. 2. — Harmatp. 12.9 °C.

Csapadék 24 órai: 19.7 mm. ○.

Vált. felh. rövid csapadék, zivatarra hajlam.

Dr. Czirer.

Törvénykezés.

§ **Csőd.** A kaposvári kir. törvényszék *Selmeci* Ferenc, barcsi lakos, férfiszabó ellen a csődöt elrendelte. Csődbiztos dr. *Babocsay* Jenő, törvényszéki albiró, tömeggondnok dr. *Piszár* Antal barcsi, helyettese dr. *Székelly* Antal, kaposvári ügyvéd. Igénybejelentési határidő augusztus 24.; felszámolási határnap aug. 29-dike.

§ **Verekedések.** A kir. törvényszék *Murin* Gusztávot felmenő ágbeli rokonon elkövetett könnyű testi sértés vétségeért, meg-

dalló mellett, melynek parázstüze a butorral jól megrakott füstös konyhát csak homályosan világította meg.

— Nos, ön melázó dalnok — szolt *Antoinette* — beszéljen el nekem valami kisérteties történetet; ez a komor, esős idő, effélék meghallgatására hangolta kedélyemet.

— No, csak ne nevéssen ön az én temetői történetem fölött — viszonzá *Evonyme* egykedvűen — éppen tegnap is láttam *Vinayben* egy temetőt, mely oly szép, hogy anyagul szolgált nekem az ábrándozásra; gondolataimat részletesen leírtam a naplóba.

Antoniette mosolygott.

— Hát még mindig megvan a hires napló? Én azt hittem, ön már rég felhagyott a naplóvezetéssel.

— Nyilvánosságra hozatalával fölthagytam, de a naplóírással soha! Magam szövöm a ruháimat, de sohasem viselem nyilvánosan. A világ nevezhet engem rongyosnak, én azzal nem törődöm, ha egyszer tudom, hogy otthon jól megrakott ruhatáram van. Ha elfáradtam a hegyen-völgyön való barangolásban, avagy a barátaimmal, *Lafontainenel* vagy *Montaiguel* mulatásban megnyitom a naplóm és önmagammal mulatok. Ebben megtalálom minden egyes nap benyomásait, melyek mint régi dallamok, följegyezve és számozva vannak; ebben én régi virágokra találok, melyek, habár elhervadtak, nekem folyvást megtartották kedves illatukat. Naplóm vigasztal engem igénytelenségeimért; mi ketten olyanok vagyunk, mint a szerelmesek, kikről a költő ezt mondja:

Saját világot, mely új s különös legyen

És szép — teremteni, nekünk könnyen megyen.

testalkatu, élénk szemü, sasorru, szépfogu s kissé deres bajuszu. Hangján és egész lényén észre lehetett venni, hogy fiatal korában a nők kedvence volt. Odaült a kandalló mellé egy karosszékre, melyen megfakult himzéseket lehetett látni.

Antoinette megcsókolta atyját, aztán vele szemközt egy alacsony széken foglalt helyet. Köztük »százszorszép«, *Lisle* urnak a vadászebe telepedett le, megosztva figyelmét fiatal urnője és a gőzölgő edény közt, melyben az étel főtt.

— Nos, kicsikém, — szolt *Lisle* ur — te még csak nem is kérdezed, hogy mi ujság van a faluban?

Antoinette egykedvűleg csóválta fejét, atyja pedig folytatta beszédét:

— Először is *Evonyme* urral találkoztam, ki a békebirónál ebédel s azután minket is meglátogat. Másodszor pedig, az új erdősz megérkezett.

— Óh — szolt a leánya, elnyomva ásítását — és ez is olyan, mint elődje? Ez is mindig káromkodik beszéde közben? Ezt is egy egész csapat mocskos eb követi-e lépten-nyomon és játszik-e »l'homme«-t?

— Ezen kérdéseidre majd csak este válaszolok. Elmegyek abba a fogadóba, a melyikbe szállott s ha ő megtetszik nekem, akkor majd felszólítom, hogy látogasson meg minket.

Celine, ki a levest főzte be, halkan dörmögött.

— No ez ugyan lesz! — motyogott a fogai közt. — Már is annyi unalmas ember jár ide, bizony sokkal okosabb lenne, ha *Antoinette*t a jegyzőnéhez, vagy valamely más tisztességes házhoz bevezetné, sokkal egészsé-

verte t. i. a saját édesatyját, hat heti togházra ítélte. — *Juhász* Gergely valamitompá, kemény tárgygyal úgy ütötte fejbe *Horvát* Józsefet, hogy az husz napon tul beteg volt. Ezért a kir. törvényszék sulyos testi sértés büntetésében mondta ki *Juhász* Gergelyt bünsnek s ehhez képest hat hóznapi börtönre ítélte.

Bűnügyi felelőviteli tárgyalások a pécsi kir. törvényszéknél.

1901. évi július 15-én.

3920. Tóth János és társa ellen lopás miatt.
3922. Kovács György és társa ellen zsarolás miatt.
4120. Keller Nándor ellen lopás miatt.
3950. Königstein Márkusné ellen vétkes bukás miatt.

1901. évi július 17-én.

4121. Balogh Ferenc ellen sulyos testi sértés miatt.
4128. Felsmann József és társai ellen lopás miatt.

1901. évi július 19-én.

4290. Zsábka Gyula ellen lopás miatt.
4119. Kozlovics Antal ellen lopás miatt.
4368. Miltner Erzsébet és társa ellen magzat elhajtás miatt.
4727. Kalmár Anna ellen gyermekölés miatt.

Tanügy.

Iskolai Értesítők.

— A mohácsi magy. kir. állami polgári fiu és női kézimunka-tanfolyammal kiegészített polgári leányiskola Értesítője az 1900-1901. iskolai évről. Szerkesztette *Brand* Ede igazgató.

A mohácsi polgári iskola fennállásának hatodik évét éli most s a lefolyt tanévről számol be az Értesítő. Bevezető értekezést *Buday* Tekla irt az Értesítőbe »Leány növendékeink a szünidőben« címmel s ebben megszivlelendő és igen hasznos tanácsokat ad arra, hogy mikép töltsék a leányok a szünidőt.

A most lefolyt iskolai év történetéből a következőket jegyezzük: A leányiskolába beiratkozott 92 tanuló; az I-be 30, a II-ba 25, a III-ba 19 (és 1 magántanuló), a IV-be 18. A fiúiskolába beiratkozott 178 tanuló; az I-be 34 rendes és 2 magántanuló; a II-ba 39 rendes és 7 magántanuló; a III-ba 28 rendes és 5 magántanuló; a IV-be 26 rendes és 13 magántanuló; a V-be 12 rendes és 1 magántanuló; a VI-ba 10 rendes és 1 magántanuló. A női kézimunka-tanfolyam első csoportjába 4, második csoportjába 5 tanuló iratkozott be. Összesen az intézetbe 279 növendék iratkozott be; vidéki volt 65. Egész tandíjmentességet 54, féltandíjmentességet 10 növendék élvezett. Az intézeti segélyzőkönyvtártól 65 növendék kapott 460 esetben könyvsegélyt. Az intézet alapítványai, felszerelése s a tett adományokról is beszámol az Értesítő, mely az intézeti szertárak állapotát is feltünteti. A intézet növendékei nemzeti ünnepnapokon iskolai ünnepélyeket is rendeztek.

A tantestület az igazgatón kívül hat tanítóból és három tanítóból állt a leányiskolában; a fiúiskolában 9 tanító működött s volt az intézetnél 4 hitoktató is.

Az elvégzett tananyag ismertetése után beszámol az Értesítő az intézet gyűjteményeiről. A leányiskola könyvtárában 291 kötet könyv van, a fiúiskolában pedig 591 kötet; a tanári könyvtárban van 380 mű.

A tanulmányi eredményt tekintve a leányiskola I. osztályában 30 növendék közül elégtelen volt 4; a II. osztályban 25 növendék közül elégtelen nem volt; a III. osztályban 18 növendék között szintén nem volt elégtelen és ugy a IV. osztályban sem, a hol mind a tizenhét növendék jó sikerrel végzett. A női kézimunka tanfolyamot látogató 4 elsőéves növendék közül 3 jelesen, 1 jól végzett; a második tanfolyamnak mind az öt növendéke kitűnő sikerrel végezte a tanfolyamot. A fiúiskola 34 elsőosztályu növendéke közül elégtelen volt 15; II. osztályban 39 közül elégtelen 3; a III.-ban 28 közül elégtelen 9; IV.-ben 26 közül elégtelen 12; az V-ben 12 közül egy sem volt elégtelen; ép ugy a VI-ban 10 tanuló sikerrel végzett. A magántanulók közül a leányiskolában sikerrel vizsgázott 1, a fiúiskolában pedig 29 tanuló.

Mindezekből látható, hogy a mohácsi polgári leány- és fiúiskola, melynek díszes palotája már külsőleg is büszkesége Mohácsnak, a nemzeti oktatás és nevelés körül is sikerrel, dicséretesen működik. A mint erre mutat az Értesítőben *Buday* Tekla intézeti tanítónőnek már előbb jelzett értekezése is, melynek nagyon igaza van, mikor befejező soraiban ezeket mondja:

»Nemcsak az anyag halhatatlan és el nem vész, a mint azt a természettudomány oly szépen és igazán tanítja, hanem bizonynyal ép ugy áll ez — ha nem még inkább — a szellem minden munkájáról is. S ha még ma rejtve volna is előttünk valamely jótett vagy törekvés közvetlen kedvező hatása, legyünk meggyőződve, hogy munkálkodik az, s köz-

gesebb volna az ránézve, mint azt a sok dohányfüstöt beszívni vele, mi alatt csak neki nem való beszédeket hallhat.

— Ne csevegj annyit, *Celine*. — szólt *Lisle* ur. — A te megjegyzéseid illetlenek. Te csupán a saját dolgaiddal foglalkozzál s adj nekünk levést.

— Ime itt van, — dűnyögött *Celine*, föladvá a levést az asztalra, mely az ürühussal megrakott répán kívül az egyedüli ebédet képezte.

Asztalhoz ültek. *Antoinette* étvágy nélkül ebédelt; *Lisle* ur mindent elnyelt. A mint poharát az ebéd után megtöltötte, az eb eivakkantotta magát.

— *Evonyme* ur jó, — szólt *Celine*. — Százszor-szép már megszimatolta.

Aztán hirtelen föltárta a vendég előtt az ajtót s az *Celine*nek és *Százszorszép*nek nyájaskodásai között lépett be a szobába.

Ormancey Evonyme körülbelül harminc éves, erős testalkatu férfi volt. Szőke haja és szakállá, piros arca és kék szeme, arcának gyermekies, kedélyes jelleget kölcsönöztek. S ő valóban az asszonykor boldog együgyűségével birt, noha Párisban született és nevelkedett; azonban ő emberkerülő párisi volt s az erdőségbe menekült, hogy zavartalanul élhessen ábrándozási és kóborlási hajlamainak.

Meleg szívvvel és élénk képzelőtehetséggel lévén megáldva, fiatalabb korában a szépirodalom művelésére is kedve kerekedett; ám akár azért, mert tunya természete a kezdet nehézségeitől visszariadt, akár azért, mert a párisi élet követelményei e hajlamtól elvonták, az iroda-

lom mezejének művelésével hirtelen felhagyott, hogy a szemlélődő élethez s a magányhoz visszatérjen, állhatatlan lelke jobban érezve magát.

Az évnék igen nagy részét egy erdő közepett fekvő s *Auberivetől* fél órányira eső majorában töltötte. *Auberive*ben találkozott újra *Antoinettel*, kivel anyai ágon rokonságban állt. Gyakran ellátogatott ő a kötélverő-utcába. Sajátságos lényé nagyon mulattatta *Antoinettet* s atyja, tudta, hogy a fiatalember gazdag és bőkezű, mindig szívesen látta s derék fickónak nyilvánította.

Valóban nagy gyerek volt ő, ki hangban, színben és ábrándokban gyönyörködött. Mélázó volt s a mint maga is bevallotta, a dolgokat inkább árnyoldalukról, semmint fényoldalukról szemlélte; azonban melázásában is derült és közlékeny volt. Szíve gyanakodás nélkül föltárult; bárkivel közölte reményeit és gyarlóságait és sem a saját, sem a más titkait nem őrizgette. Ő neki is, mint *Montaigne*nek, az ő kedvelt írójának »csodálatos hajlama volt az irgalmasságra és jótékonyásra« s az ő lelke sem tett egyebet, mint »szertecsapongott, tévelygett és kételkedett, azonban az ő ártatlan szkepticizmusa szeliden nyugodott a miszticizmus alapján, mint valamely patak, mely egy ideig hegyes kavicsokon halad át, hogy aztán a lágy növényzeten nyugodtan hömbölyödjön tova. Folyvást vizsgálta és tanulmányozta önmagát, szerette a természetet szenvedélyesen s midőn ezt rajzolta, olykor fellengős, de mindig saját szerű előadása volt.

Alighogy *Lisle* urral kezét szoritott, midőn az fölkelt, *Százszorszép*et előfűtlyentette s a fogadóba sietett. *Antoinette* és *Evonyme* egyedül maradtak az óriási kan-

vetett eredményei legaiább nem maradnak el. Nem kizárója a női erényeknek a költészettel irodalommal való szives foglalkozás és azok megértése, hanem inkább megkoronázója azoknak. A halhatatlan Madách is így jelöli ki a nő örök fenséges hivatását a küzdő férfi mellett: »Az égi szó a nő szíverén keresztül költészetté és dalá fog szűrődni. E két eszközzel álland oldaladnál balsors s szerencse közt mind egyaránt, vigasztaló mosolygó genius.« És most befejezésül hadd kívánjam, hogy igyekezzenek leánykánk az elmondottakból mentől többet hasznukra fordítani és töltsék a szünidejüket mennél jobban, mennél kellemesebben! Meggyőződésem, hogy a ki jól tölti iskolás korában vakációját, azt, az a félig vakáció, félig az élet komolyabb feladataira való előkészítés kora: a serdülő leányság kedves ideje sem fogja készületlenül találni; úgy tudja akkor idejét felhasználni, hogy *majdan a női nem szép hivatását méltóan tudja betölteni: a polgári erény és nemzetiség védő-angyala lesz, mint a nagy Széchenyi a magyar nőt nevezi.*»

(**Beiratások a női kereskedelmi tanfolyamra** A pécsi közs. polg. leányiskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam I. illetve II. évfolyamára f. hó 13. és 15. napján a polg. leányiskola igazgatói irodájában d. e. 9—12 óra között tartatnak a beiratások. Beiratási díj 10 kor. Bővebb felvilágosítást Reberics Imre, igazgató ad.

(**Megszűnt kanyaró.** Vókányban az eddig uralkodott kanyaró megszűnt és az iskolát megnyitották, bár most a vakációban aligha használják majd.

(**Tanítói kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Teleky Sámuel* okleveles tanítót a dályai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá kinevezte.

(**A munka és jutalma.** Ritka jutalom és elismerés jutott egy vidéki református tanítónak. Vagy talán mégsem oly ritka, megszokta ezt már a közönség és a tanító világ. Hisz a hol a munkát, a fáradságot kell jutalmazni, az állam igen bőkezű. Tudja, hogyan kell elismerést nyújtani annak, a ki évek hosszú során át az állam érdekében, annak üdvére dolgozott. Dolgozott pedig egész testi erejével, odaadta ambícióját, beleépítette ifjúságot, csak azért, hogy a végén, a mikor már ereje elhagyta, testileg, lelkileg megtörött, az államtól nyújtott *fényes jutalomban* részesüljön. Na ilyen fényes szép gazdag jutalomban részesült *Varga Pál* marócsai tanító is a ki 61 évig, mond: hatvanegy évig tanítóskodott. S most mi a jutalma ezért? Száz korona nyugdíj-segély egy évre, *meg egy ezüst érdemkereszt.* Igen, hatvanegy évi szolgálat után egy évre kerek száz korona nyugdíj-segély. Ebből aztán éljen meg egy nyolcvan év körüli elaggott tanító. — E mellett bátran elmehet koldulni. Talán nem dobják ki a házából, ha egy kis alamizsnáért bekopogtat.

(**Katonák a főiskolákon.** A közös hadügyminiszter elrendelte, hogy azoknak a tényleges tiszteknek és katonai tisztviselőknél, a kik polgári főiskolákra akarnak beiratkozni, ki kell kérniök a hadügyminiszter engedelmét. Egyedül a katonai orvosok és katonai gyógyszerészek iratkozhatnak be az egyetemekre külön engedelem nélkül. A tisztek és katonai tisztviselők csak polgári ruhában látogathatják az egyetemeket.

Közgazdaság.

□ **A honvédelmi miniszter és a kisiparosok.** *Fejérváry Géza* báró honvédelmi miniszter leiratot intézett a kereskedelmi és iparkamarákhoz, hogy az 1902. évi március hó végeig a honvédség számára szállítandó bakancsok és könnyű cipők elkészítésének elvállalására vonatkozó feltételeket közölje a kisiparosokkal és a pályázatban való részvételre szólítsa fel őket. A honvédelmi miniszter ugyanis tekintettel a kisiparosok jelenlegi szomorú helyzetére, 16.320 pár bakancs és 6680 pár könnyű cipő készítését a kisiparosoknak tartotta fenn. — A szállításban csakis adófizető s ipartestületi kötelékben levő kisiparosok vehetnek részt.

TÁVIRATOK.

— **A honvédelmi miniszter üdvözlése.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Udvarhelymegye mai rendkívüli közgyűlésén *Ugron János* képviselő indítványára elhatározták, hogy báró *Fejérváry Géza* katonai jubileuma alkalmából feliratilag üdvözlik. A felirat megszerkesztését *Damokos* alispánra bízták.

— **A földmívelési miniszter Bécsben.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Darányi Ignác* földmívelési miniszter ma Bécsbe érkezett s délelőtt tárgyalt az osztrák földmívelési miniszterrel.

— **Derut a newyorki tőzsdén.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A newyorki tőzsdén óriási hanyatlás állt be. A nyugati partvidékeken ugyanis *az összes gyümölcsstermés elpusztult*, minek következtében a tengerparti szállítóvasutak részvényei rendkívül estek.

— **A newyorki forrás vége.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Newyorkban az iszonyu hőség alább hagyott. A hőmérséklet tegnap óta lehült.

— **Leszakadt vasuti hid.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A St.-Louisba vivő vasuti vonal egyik hidja ma reggel leszakadt. *Kilenc munkás szörnyet halt*; nyolc életveszélyesen megsebesült.

— **A sikkasztó levélhordó elfogatása.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A budapesti rendőrséghez érkezett ma hivatalos kábeltávirat szerint *Falkai Lászlót* newyorki lakásán csakugyan letartóztatták. *A sikkasztónál harminchat-ezer koronát találtak.*

— **Kirabolt ékszerüzlet.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Ma éjjel ismeretlen tettesek betörték Budapesten *Szaboky Károly* koronaherceg-utcai nagy ékszerüzletébe. *Nagymennyiségű ékszert arany és ezüstműt raboltak el.* A kár sok ezer koronára rug.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Magánzenetanár.

Dévai (Donner) Nep. János, ki régebbi időben tanítójelölt korában itt **Pécsett** mint házi tanító, zongora s nyelvtanár sikerrel tanított: Grabner, Biauhorn, Obermayer s Thaller családoknál; **Pécsváradon**: Dr. Visy, báró Mengerson, Mixich tiszttartó, Sarl főerdész, Hengl jegyző s Walter uraknál; **Bonyhádon**: Kramolin gyógyszerész, Traiber kereskedő, Dr. Lovász s Gebauer családoknál; **N. Bolyban**: Eöry gyógyszerész, Náray m. esküdt, Funk, de Rivo tiszttartó, főt. Kubinyi Elek s Görz szolgabíró uraknál. Továbbá működött mint házi s zenetanító és karmester Hőgyészen, **Sellyén, Csurgón, Szigetvárott** s legutóbb 28 éven keresztül mint kántorfőtanító s karmester **Szulokban**, hol is ezen idő alatt a 70-es években több éven át **Tárnócán** lakó gróf Széchenyi Ferencz ur zongora hangolója volt és a fenti helyekről kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik; 1889 ben s 1892 ben kapott dicsérő okmányokat Somogyvármegyétől s a veszprémi Egyházmegyétől és 1896 ban a Somogyvármegyei Közművelődési Egyesület által 60 forint jutalomban részesült.

Ad magánórakat: zongorálás, hegedülés és énekben, ugymint fuvóhangszerekben saját lakásán vagy magánházaknál s hangol olcsón s jól zongorákat is.

Lakik: Sörház-utca 12. sz. alatt
(Romeisz-ur házában.)

Mindenki meggyőződést

szerezhet, hogy

Klein Sándornál
Pécs, Széchenyi-tér 7.

van a legolcsóbb, legjobb

férfi és gyermek-

RUHA

beszerzési forrás.

Rendkívüli **olcsó árak mellett** minden ruhadarab kitűnő minőségű szövetből, tartósan és izlésesen van elkészítve.

Midőn még t. vevőim figyelmét azon kedvezményre is felhívom, hogy javítások és ruhák vasalását díjazás nélkül elvállalom, vagyok kitűnő tisztelettel

Klein Sándor.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok,
körlevelek, számlák, falragaszok,
meghívók, tánczrendek,
hivatalos és gazdasági
táblázatok, részvények,
alapszabályok,
névjegyek stb. elkészítésére.

Könyvkötészete

fel van szerelve

papírmetsző,
sodronyfüző,
perforirozó,
számozó,
aranyozó

stb. géppel, melyek segélyével
a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
munkáig minden elkészíthető.

TAIZS JÓZSEF, PÉCS

Megye- és Mária-uteza sarkán.

Nyomtatvány-raktárából

körjegyzői,

papi és ügyvédi nyomtatványok

jó papíron olcsó árért kaphatók.

PAPIRKERESKEDÉSÉBEN

különféle levélpapírok,

(Röntgen-féle sugaraknak ellenálló,

kerékpár-jelvényes stb.)

kaphatók.

Kuhn-féle író-tollak

nagy választékban.

Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.